

Наталія Завісько

МУЗИЧНИЙ ДАРУНОК ВІД АНДРІЯ КУШНІРЕНКА

Напередодні нового 2012 року на сцені Львівської філармонії відбувся авторський вечір Народного артиста України професора Андрія Кушніренка.

Українська хорова школа здавна славилася видатними іменами, що завойовували для музичного мистецтва гідне визнання не лише на теренах нашої країни, але й далеко за її межами. Поруч з ними постать Андрія Кушніренка займає гідне місце як одного з кращих хорових диригентів сьогодення. Це засвідчують і ряд нагород, що їх отримав мистець за свою плідну і самовіддану працю на ниві музичної культури. Він нагороджений орденом Президента України «За заслуги» 3-го і 2-го ступеня, Золотою медаллю Національної академії мистецтв України (2003); Андрій Миколайович є лауреатом Національної премії України імені Тараса Шевченка (1984), лауреатом Літературно-мистецької премії імені Сидора Воробкевича (1993) та багатьох інших відзнак. За рейтингом 1997 року він увійшов до шести кращих диригентів України, серед яких Анатолій Авдієвський, Павло Муравський, Євген Савчук, Віктор Іконник, Лев Венедиктов.

Композитор, диригент, фольклорист, педагог, громадський діяч – Андрій Кушніренко є знаковою постаттю в мистецько-культурній практиці сучасної України. Будучи художнім керівником та головним диригентом Буковинського ансамблю пісні і танцю (з 1962 р.), присвятивши свою наукову діяльність вивченню українського фольклору, він виховав чимало висококваліфікованих фахівців на очолюваній ним з 1992 р. кафедрі музики у Чернівецькому національному університеті ім. Ю. Федьковича. Композитор знайшов своє творче амплуа в жанрі хорової музики, обробок народних пісень, хоч перу мистця належать також ряд інструментальних творів, одноактна народна опера «Буковинська весна», вокально-хорові композиції тощо. Адже, як зазначає сам Кушніренко: «Для мене хор – це найуніверсальніший інструмент, яким володію зараз досконало. Я на своєму творчому шляху перевіряв усілякі можливості хору [...] можу писати для хору так, як хочу, як відчуваю»¹.

Тому й не дивно, що на його авторському концерті були репрезентовані кращі його хорові твори, майстерно виконані Галицьким академічним камерним хором. Під оруду молодих хормейстерів Мар'яни Ферендович, Василя Долішнього, й художнього керівника та головного диригента хору Народного артиста України Василя Яциняка були виконані такі відомі обробки композитора, як «Ой, хто, хто Миколая любить», «Щедрий вечір, щедрівочка», «Тиха ніч», «Чом, чом земле моя», «Садок вишевий коло хати», «Подольночка», «Чия то долина», «Місяць ясний, місяченько», «Виглядала мати сина», «Ой піду ж бо я», «Ой ку-

¹ Півстоліття на посту художнього керівника Буковинського ансамблю: Інтерв'ю з Андрієм Кушніренком // *Буковинське віче* (2011/57 (2155), 18 листопада).

чері-кучерики», «По саду ходила» та багато інших. У цих композиціях простежуються багато рис самобутнього творчого письма Кушніренка, для якого важливим є не лише використання народної пісні як основи власних композицій, а можливість надати їй нового життя, не змінюючи сутності та самобутності. Обробки композитора вирізняються цікавими фактурними й гармонічними особливостями в підкресленні ладового забарвлення, тембрової специфіки. Різноманітні засоби хорового інструментування, як от діалоги-перегуки різних голосів, звукопис тощо, вказують на розширення та збагачення виконавського модусу. Продовжуючи традиції своїх славетних попередників – Миколи Лисенка, Миколи Леонтовича, Кирила Стеценка, Станіслава Людкевича, Миколи Колесси – Андрій Кушніренко у своїх обробках використовує багатство підголоскової поліфонії, оригінальну структурну побудову твору, аби якомога ближче наблизитися у своєму творчому слові до основ музичного мислення народу. Підкреслення інтонаційно-ладової специфіки народної пісні у композитора міцно поєдналося з академічною манерою співу, що сформувало специфіку кореляції «народного» і «власного».

Особливу значимість виконавської складової у передачі сутності композицій Андрія Кушніренка підкреслив головний учасник концерту – Галицький академічний камерний хор, що й на цей раз підтвердив свою високу професійність. І насамперед завдяки праці художнього керівника та головного диригента Василя Яциняка, багатство інтерпретаційної праці якого й цього разу захопила слухачів.

Друга частина концерту репрезентувала музично-театралізоване дійство, в якому хорові обробки композитора, чергуючись з поетичними рядками, стали справжнім дарунком усім прихильникам творчості Кушніренка. Завершився концерт кантатою на власні слова композитора «Молюсь за тебе, Україно» (соліст С. Дробіт)

Загалом музичний вечір не перетворився на урочисто-помпезну церемонію возвеличення та похвали, а, навпаки, вразив своєю дружньою і навіть домашньою атмосферою. Вступне слово доньки композитора Ольги Кушніренко, в якому музикознавиця розкрила ключові моменти творчості та діяльності мистця, спогади та цікаві моменти спілкування друзів та колег Андрія Кушніренка і, зрештою, лист самого композитора (що, на жаль, не зміг особисто бути на концерті) – все це огорнуло слухачів атмосферою «родинного затишку» та подарувало чудовий настрій.

То ж сподіваємося, що подібні вечори не стануть поодинокими випадковостями, а Андрію Миколайовичу Кушніренко побажаємо міцного здоров'я й наснаги, аби й надалі радувати творчою діяльністю всіх поціновувачів свого таланту.

